

INDKALDELSE TIL GENERALFORSAMLING

Generalforsamling i 2001 afholdes d. 5. februar 2001 kl. 19.30 i Lindeværftet.

Dagsorden

1. Valg af dirigent
2. Formandens beretning
3. Fremlæggelse af regnskab
4. Behandling af indkomne forslag.
Forslag afleveres til bestyrelsen senest 18/1.
5. Valg af bestyrelsesmedlemmer
Jørn Anders Jørgensen, Jørgen Jessen og Leif Stig Andersen er på valg.
6. Valg af suppleant
Frede Nicolaisen er ikke længere medlem af Lauget, så der skal vælges en ny suppleant.
7. Valg af revisor
Jens Herborg er på valg
8. Fremlæggelse af budget og fastlæggelse af det årlige kontingent
Kontingentet foreslås uændret til 100 kr.
9. Eventuelt

Efter generalforsamlingen er der medlemsmøde.

Leif Stig Andersen

Kursus for nyere medlemmer.

Lørdag 10. marts kl. 9 – 13.

Så kommer det ”kursus” eller den sammenkomst, hvor de erfarne båd- og laugsopbyggere prøver at videregive noget af deres viden – erfaring – begejstring til alle de, der har lyst til at få af den. Målet er blandt andet at blive bedre til at modtage besøgende i Lindeværftet.

Første punkt på programmet kalder vi: **Hvordan håndterer man et hold gæster?** Deltagerne bliver udsat for håndteringen.

Dernæst møder I en række af de erfarne i deres aktiviteter. Og der vil blive lejlighed til at håndtere værktøjer. I hvert fald vil der blive lejlighed til at sætte Hjortspringjernet i lindetræ og fremstille bastreb. Smedning ved vi endnu ikke, om vi er klar til.

Vi slutter samlet, blandt andet for at evaluere arrangementet.

I forbindelse med kurset vil der blive udarbejdet forskelligt materiale til støtte for lørdagsvagterne.

Der skal nok være varme på ovnen og kaffe i kanden.

Tilmelding senest 1. marts til J. J. Kjær Rasmussen, tlf.: 74 45 06 27 eller e-post: bonne@post9.tele.dk.

J. J. Kjær Rasmussen

Medlemsmøder.

Husk medlemsmøder første mandag hver måned. De foregår på Lindeværftet og starter kl. 1930.

Mandag, den 5. februar, år 2001 (inklusive generalforsamling)

Mandag, den 5. marts, år 2001

Mandag, den 2. april, år 2001

Mandag, den 7. maj, år 2001

På møderne rapporterer de forskellige grupper som sædvanlig om aktiviteter og planer til åben diskussion.

Leif Stig Andersen

Ansøgninger

Ansøgning til Tuborgfondet

om støtte til møblering og indretning af mødelokale blev besvaret her i begyndelsen af december med et tilsagn om 12.350 kr. til indkøb af 2 udstillingsmontrer. Det er meget positivt, at vi nu kan gå i gang med indretningen af lokalet. Vel var det ikke den del, vi havde højest prioriteret, men vi kan glæde os over, at det hjørne nu kan komme til at se færdigt ud. Vi tager fat på opgaven i januar, og så søger vi at skaffe penge andre steder fra.

Kloakeringsbidrag

I løbet af 2001 bliver vores matrikel tilsluttet det ny kloaknet i Holm. Kloakeringsbidraget på ca. kr. 24.000 har vi drøftet med kommunen. De behandler sagen i kulturudvalg/økonomiudvalg i øjeblikket, og jeg regner med, at vi får svar først i det nye år.

Det samlede bidrag for os er egentlig kr. 40 086, men vi har lov til at erstatte tilslutningen til overfladevandsnettet med sivebrønde til tagvandet. Disse brønde har vi tænkt selv at etablere.

J. J. Kjær Rasmussen

Langturssejlad

Vi planlægger at foretage en langturssejlad med Tilia rundt om Als i samarbejde med dragebådssejlerne i uge 19 (7.-13. maj), hvis ellers vejret tillader dette.

Længere padler

I den forbindelse skal vi have fremstillet nogle længere padler til tofte 1, 2, 9 og 10, så hvis der er nogle, der har lyst, er det bare om at komme i gang med arbejdet. Vi skal også have fået fundet på et bedre bundbrædtsarrangement, for at give bedre fodfæste til padlerne. Vi skal også have lave bundbrædder til padlerne på spant 1.

Leif Stig Andersen

Nydambåd

Nydamselskabet arbejder videre med deres planer om at fremstille en kopi af Nydambåden fra Gottorp Slot i samarbejde med os. Foreløbig har de fået bevilliget 30.000 kr. fra Fabrikant Mads Clausens fond til at få startet projektet op, bl.a. med fremstilling af prøvestykker a la vores egen prøvestykker.

Leif Stig Andersen

Skibe og både fra Norden.

Nationalmuseet udgiver en række bøger i en serie, der hedder "Ships and Boats of the North". Foreløbigt er udkommet et bind om Grønlands kajaker og konebåde og et bind om Vikingskibene, der er fundet i Hedeby.

Under forberedelse er blandt andet to bind om Nydambådene og et bind om Vikingskibene fra Skuldelev.

Som tidligere omtalt er en del af vor aftale med Nationalmuseets Marinearkæologiske Forskningscenter og Undersøgelser, at vi, til et bind om Hjortspringbåden, skulle bidrage med en beskrivelse af arbejdet med at bygge og afprøve Hjortspringbådens rekonstruktion, Tilia.

Vi havde forestillet os, at dette arbejde ville skulle indledes i 2002. Imidlertid ønsker Nationalmuseet at fremskynde udgivelsen således, at Hjortspringbådens bind skulle udkomme allerede til jul 2001.

Vi har sagt ja til at bidrage til denne tidlige udgivelse, selv om det giver nogle heftige måneders arbejde i første kvartal år 2001. Muligheden for at få vort arbejde udbredt internationalt (Bogen bliver på engelsk) var for interessant.

20. november 2000 var der et første redaktionsmøde på Lindeværftet.

Ole Crumlin-Pedersen og Flemming Rieck vil udgøre redaktionen.

En foreløbig disposition ser således ud:

0. Forord ved redaktørerne.
1. Udgravningerne ved Fl. Rieck
2. Båden ved konservatorer fra Nationalmuseet
- 3. Bygning og afprøvning af kopi ved HSBL**
4. Fund fra Hjortspring Mose ved Fl. Kaul
5. Hjortspring i teknologisk og historisk sammenhæng ved Fl. Kaul og?

Kapitel 3 er altså vor opgave, delvis hjulpet af Hocker, Vinner og Haupt.

Følgende medlemmer vil deltage i fremstilling af dette kapitel:

Ib Stolberg-Rohr: Fotoredaktion, kommentarer til redaktør.

Dan Feldfos, Kommentarer til redaktør

N.P. Fenger, Teknik

H.P. Rasmussen, Dagbog, konstruktionsgruppen

K.V. Valbjørn, Skriver, Redaktør af kapitel 3.

Herudover vil nogle af medlemmerne blive bedt om at bidrage med enkelte indlæg.

I vor accept af denne fremskrevne plan om udgivelsen har vi understreget følgende:

1. Vi har ikke midler til dette. Alle udgifter må betales af NM.
2. Vi mangler stadig nogle afprøvninger af båden, især angående langtursejlds. Den vil finde sted i Kr. Himmelfartsferien sammen med dragebådsfolket. (Her er det vigtigt, at vi får fremstillet nye padler til spant 1, 2, 9 og 10, samt at vi får en bedre bundbrædtsarrangement.)
3. Vi har i aftalen en udgivelse af en dansksproget bog om vort arbejde. Alle fotos og tegninger fra nærværende bog skal kunne bruges i vor egen bog.
4. Da tiden er knap og vor arbejde foregår i fritiden, har vi behov for høj prioritet, hvad angår NM's response på hjælp til os.

Kapitel 3 er foreløbig delt op i følgende afsnit:

3.0 Introduktion

3.1 Planlægning og organisation

3.2 Indledende arbejde og træning

3.3 Bådbygning

3.4 Bådens karakter

3.5 Afprøvning i vandet

3.6 Padlerne

3.7 Konklusion

Vi har her en enestående chance for at få udbredt viden om Hjortspringbåden og vort arbejde med den

K.V.Valbjørn

Bedding fra 14. århundrede

Foto: K.V. Valbjørn

Skibssymposium i Venedig.

Af Knud V. Valbjørn

I den første uge af december var N.P. Fenger og jeg deltagere i det 9. Internationale Symposium for Skibs- og Bådarkæologi i Venedig. I det 8. Symposium i Gdansk deltog laugets også. Der holdt vi to foredrag, ét om Hjortspringlaugets start og bådens bygning og ét om de teoretiske analyser af båden. I symposiet i Venedig skulle vi så redegøre for sejlegenskaberne af Tilia.

Som "sædvanlig" havde vi skrevet foredraget udformet som en artikel, inden vi kom derned. Forfatterne var Fenger, Max Vinner fra Vikingeskibsmuseet og jeg selv. Vi havde fået trykt 50 eksemplarer, som vi medbragte til uddelelse til interesserede. De blev alle udleveret.

Fenger holdt foredraget i rolig og klar stil. Efter foredraget vistes en to minutters video, medbragt af Nadia Haupt fra Nationalmuseets Maritime Forsknings-afdeling.

Denne film indeholdt optagelser fra drage-bådsfolkets sejlads med Tilia hin søndag, hvor det blæste kraftigt. Filmen vakte stor

begejstring og blev ledsaget af klapsalver undervejs, når det kom til særligt dramatiske konfrontationer mellem båd og bølge.

Under den sidste del af filmen åbnedes for spørgsmål. Der var flere relevante.

Symposiet havde mange interessante indlæg, naturligvis især vedrørende Venedigs galejer og gon-

hundrede, hvor galejerne især sejlede pilgrimme fra Venedig til det hellige land og retur, at sejlene blev brugt i mere end 90 % af distancen. Der var imidlertid også mange indlæg fra Nordeuropa. Roskildefolkene kom med seks indlæg, der sammen med vort indlæg gjorde Danmark til det mest repræsenterede land, hvad angår foredrag, tror jeg nok.

Der var to udflugter i forbindelse med symposiet. Den første gik til et lille værft, hvor man byggede og reparerede gondoler. Det var interessant at se, hvordan man byggede gondolerne skæve, således at gondolieren kunne drive gondolen frem, med en åre i styrbords side alene. Gondolen er ca. 14 m lang, den vejer 380 kg. og en ny koster 50 millioner lire (200.000 kr.)

Vi fik for øvrigt en bog om bygningen af gondoler. Den er på Italiensk, men har så mange tegninger i sig, at vi kunne bygge en gondol!

Den anden udflugt gik til "Arse-

Gondolværft

Foto: K.V. Valbjørn

doler. (Venedig var i det 13-17 århundrede en stærk sømagt). Man kender galejerne især som fartøjer, der blev roet. Imidlertid viste en række dagbøger fra det 16. år-

nalet", det gamle skibsbygningsværft, hvor enkelte bygninger var opført i tolvhundredetallet. Mange beddinger var flankeret af tykke mure og overdækkede med tegl-

tag. Træbjælkerne i taget på en af beddingerne var fra det fjortende århundrede.

I nogle af bygningerne var der opbevaret gamle både, blandt andet en galej. En af robådene, der vel var 25 m. lang, havde et spændtov som Tiliias. Det var af stålwire og løb fra for til agter i en ret linie under tofterne.

Til bastfolket: Der var en tre hundrede år gammel rebslagerbane i et hus, eller rettere sagt et hus, hvor der havde været reberbaner.. Huset var 380 m. langt, 20 m. bredt og 20 m. højt i to etager. Der var plads til seks parallelle rebbaner. Man brugte hamp dengang.

Mod slutningen af symposiet var der en diskussion om stedet for næste symposium i 2003.

Der var tre personer, fra henholdsvis Tyrkiet, Holland og Danmark, der foreslog hver deres land. Fra Danmark var det Fred Hocker, der argumenterede for, at symposiet skulle være i Roskilde. Under denne præsentation nævnte han også muligheden for, at deltagerne kunne få sejlture med forskellige vikingebåde og i **“en jernalderkano fra 350 f. Kr.!”**

Arsenalets indsejling

Foto: K.V. Valbjørn

Efter en spørgerunde var der en vejledende afstemning med håndoprækning. Det så ud til, at Danmark fik flest hænder.

En komité blev nedsat, og dagen efter blev det meddelt, at det 10. internationale symposium for skibs- og bådarkæologi vil blive afholdt i Roskilde i september 2003...

Jeg nævnte overfor Crumlin, at vi sikkert gerne ville medbringe Tilia, hvis det blev financieret.

Det mente han nok skulle kunne arrangeres. **Vi kan altså se frem til en udflugt for laugene med Tilia til den tid.**

Vi opnåede vort formål, at få udbredt kendskabet til Hjortspringbåden, nu også til den østlige del af Middelhavet, hvis omkransende lande var stærk repræsenteret.

Næste bådprojekt

Efter forskellige forslag og overvejelser har vi besluttet at bygge en udfoldet stammebåd.

Disse både kendes fra en stor gravplads på Bornholm og enkelte andre steder i landet. Desuden har man bygget og sejlet i disse både i Finland, helt op til vor tid, hvor man også har filmet fremstillingen af en sådan båd. Denne 7 min. lange film har vi lånt i Roskilde og fået overspillet til et videobånd, så alle der har lyst, kan se det på Lindeværftet.

Byggemetoden er ganske kort fortalt den, at man udhuler en passende stor stamme til en tynd, ærtbælg lignende skal, som siden opvarmes og udvides over et bål, hvorefter man sætter spanter i og et par ekstra bordgange på, for at få højere sider.

Metoden har været anvendt mange steder på jorden og bruges endnu i dag på Borneo, hvor man bruger udfoldede stammer, som bundplanke, i endda ret så store både.

En passende stor lindestamme har vi fået som foræring og den ligger nu på Lindeværftet, hvor vi regner med at starte arbejdet på den engang i januar.

Jørn Anders Jørgensen

SIDEN SIDST**SMEDJE**

Esserne er nu blevet monteret i smedjen. Der arbejdes med at forstærke tagspærene, så der kan blive lavet plads til skorstenen fra smedjen.

KLOAKERING

Som omtalt på side 2 er kloakeringen i Holm nået så langt at Lindeværftet står for tur i 2001. Vi skal betale et tilslutningsbidrag på ca. 24.000 kr. plus udgifterne til selve tilslutningen. Vi arbejder på en aftale med kommunen, så vi kan slippe for at betale de 24.000 kr. i tilslutningsafgift. Selve tilslutningen skal være afsluttet inden udgangen af 2001.

Desuden skal vi have etableret faskiner til regnvand fra taget.

NÆSTE NYHEDSBREV

Det næste nyhedsbrev udsendes i april og eventuelle indlæg skal være indsendt ultimo marts.

Indlæg sendes til Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg
(LSAndersen@mail.tele.dk)

NAVNE OG ADRESSER

Formand: Knud V. Valbjørn, Oldenorvej 1, Dyvig, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 15 83

Næstformand: J. J. Kjær Rasmussen, Kirsebærhaven 39, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 06 27

Kasserer: Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 64 49

Sekretær: Erik Longfors, Runevænget 2, Guderup, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 88 11

Øvrige bestyrelse: Jørn A. Jørgensen, Stolbrogade 45, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 85 03

N. P. Fenger, Søbakken 14, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 04 30

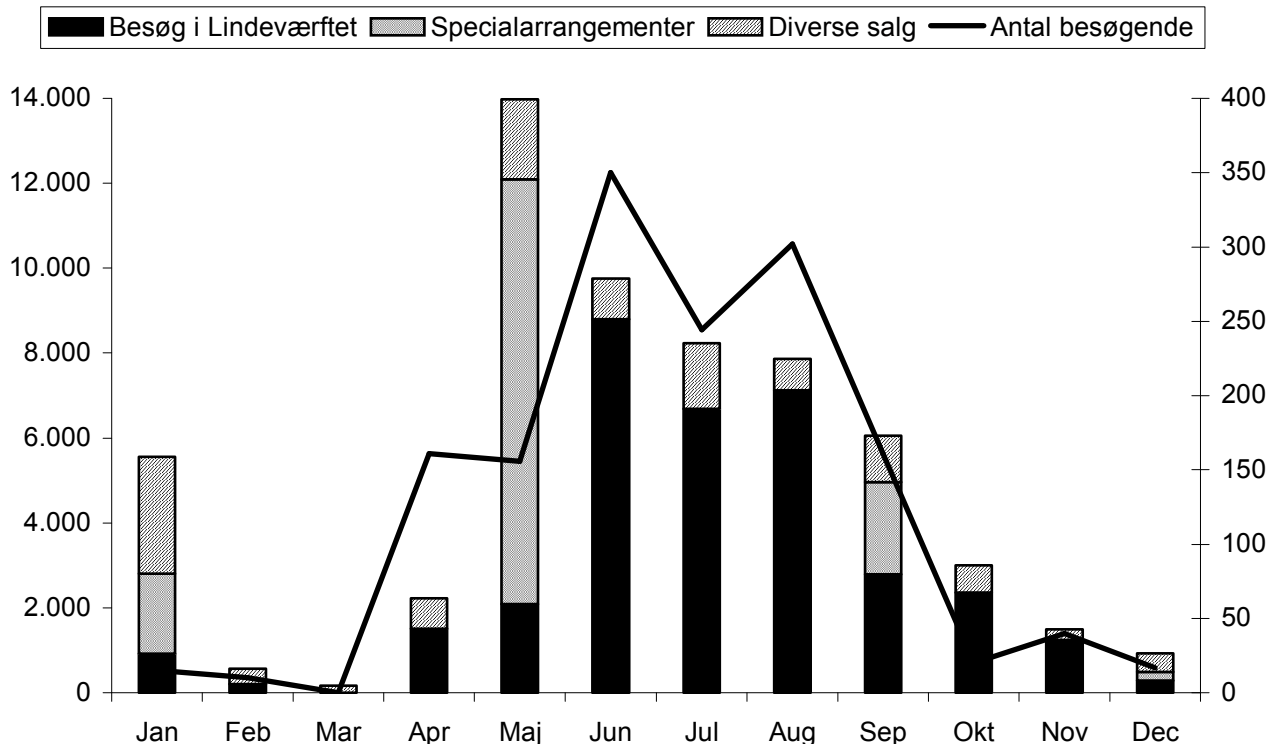
Jørgen Jessen, Ugebjergvej 25, Svenstrup, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 63 74

PR: Knud Skov Rasmussen, Ulbjerggade 32, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 10 75

Redaktion: Leif Stig Andersen, Fæbrovej 7, Himmark, 6430 Nordborg
tlf. 74 45 64 49

Lindeværftet: Dyvigvej 11, Holm, 6430 Nordborg

Internet: <http://home6.inet.tele.dk/hjortspr>

STATUS FOR EGENINDTÆGTER I 2000

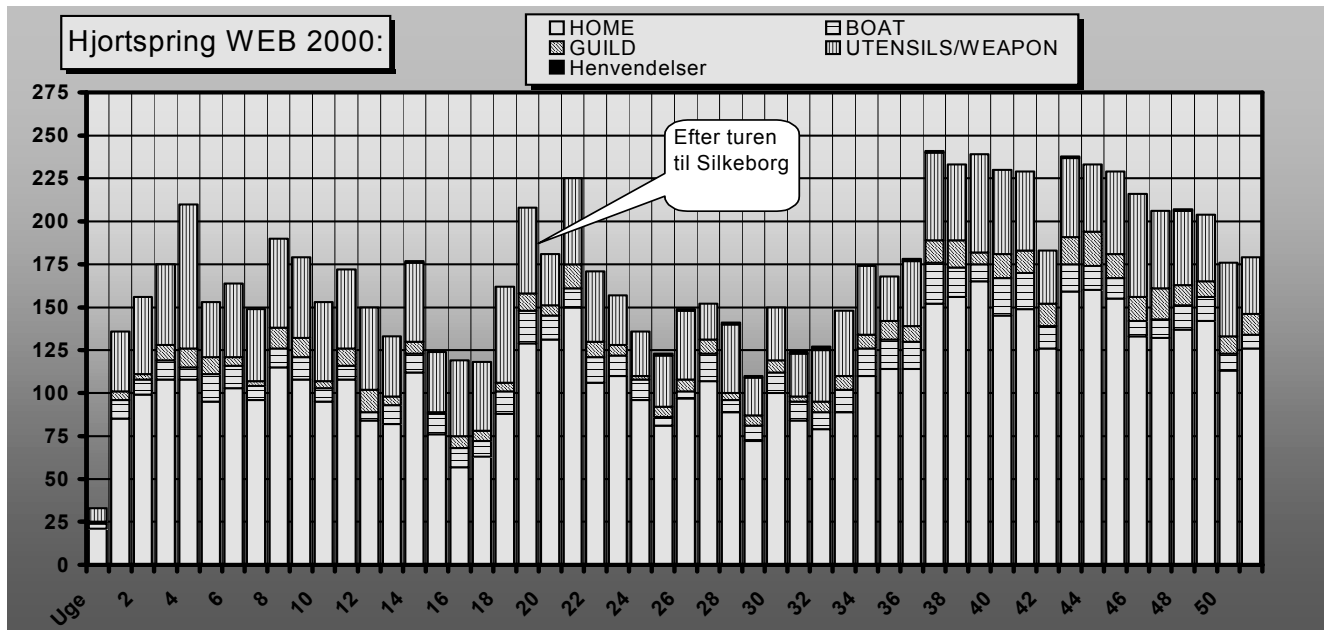
Vi har i år 2000 haft en entreindtægt på 35.900 kr., inkl. indtægter fra foredrag på Alsingergården og i Lindeværftet i januar. Desuden har vi haft en indtægt på 10.000 kr. for udlejning af båden i 2 dage til arrangementet i Silkeborg i maj og 2.150 i overskud fra arrangementet i Stevningnor ifm. testsejladserne i september. Vi har solgt kort, T-shirts og foredrag for 4.800 kr. Vi har haft udgifter til fremstilling af kort og foredrag på 5.000 kr. og udgifter til T-shirts på 1.500 kr. Endelig har vi solgt bøger for 6.700 kr. Så alt i alt har vi haft egenindtægter på ca. 53.000 kr.

Der er registreret 1476 besøgende i Lindeværftet.

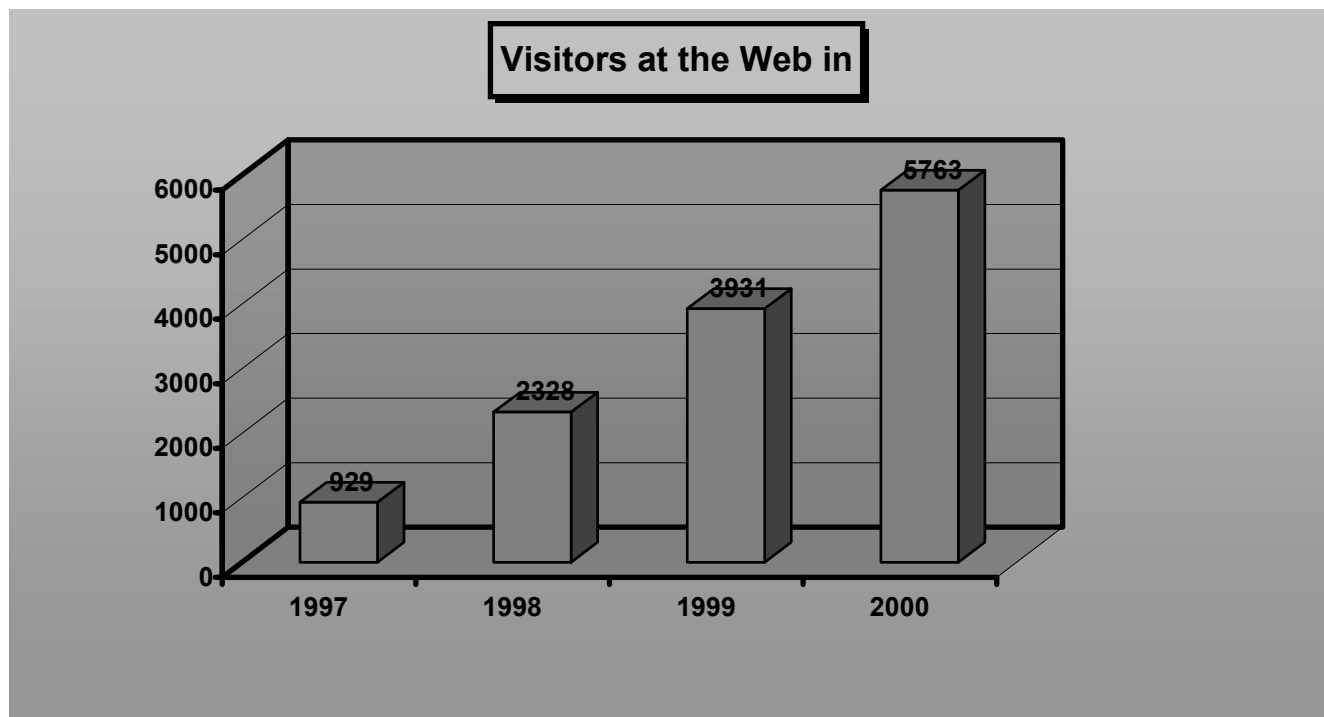
Leif Stig Andersen

HJORTSPRINGBÅDEN PÅ INTERNETTET

Der har gennemsnitlig været 115 gæster på vores hjemmeside pr. uge med en opadgående tendens i den sidste del af året..

Som det fremgår af nedenstående graf har der været et klart stigende besøgstal på vores hjemmeside i den tid den har eksisteret. Lad os håbe at den tendens fortsætter, så vi kan udbrede kendskabet til Hjortspringbåden endnu mere.

Ib Stolberg / Leif Stig Andersen